

ініціює процес і це логічно, потім виступає донором знань для студентів, які спочатку виступають у ролі акцепторів, а далі виникає зворотний процес. До того ж, важливим є голос педагога, голосова культура, тембр його голосу та темп, у якому проводиться теоретичне або практичне заняття – саме викладач запусає ланцюгову реакцію, яку не можна залишати без контролю, викладачу необхідно вміло спрямовувати її хід у необхідному напрямку. Для педагога – це досить енергетично витратний процес.

Ми звертаємо увагу саме на ці складові у зв'язку з тим, що при дистанційному викладанні нам і нашим студентам уже не так важливим є «дрес-код», у яке взуття ми взути та який у нас парфум – бо цього учасники дистанційного спілкування можуть і не бачити (але ж це складові частини іміджу кожного з нас, тому треба пам'ятати, що саме наш імідж надає нам впевненості). Тому, головним залишається сутність питань, які вивчаються, професійний підхід викладання, цікаві форми і методи, які застосовує педагог, і той позитивний потік енергії, який ініціює викладач у зв'язку зі своєю активною роллю донора в освітньому процесі. Вищою мірою професійного спілкування педагога із здобувачами освіти, на наш погляд, є взаємообмін енергією і знаннями.

Досвід показує, що позитивний результат дає використання під час спілкування елементів гумору, шуткування – особливо позитивно на це реагують іноземні студенти – це додає позитиву в освітній процес і відповідно позитивної енергії учасникам цього процесу. Інколи виникає необхідність зняти напругу на занятті, розрядити обстановку – цьому допомагає позитивна енергія спілкування: вміло використовувати її – завдання сучасного педагога. Але ж позитив і підтримка необхідна не лише студентам від нас, а і нам з їх боку, таких прикладів можна наводити багато, але наводимо один з них: коли під час доповідей на студентській конференції «Хімія. Екологія. Медицина», яка була проведена на кафедрі медичної та біоорганічної хімії в грудні 2022 р. деякі англомовні студенти 1-го курсу весняного набору починали свої доповіді зі слів: «Слава Україні! Героям Слава!» – для нас, українців і українок, це було дуже зворушливо і давало великий заряд позитивної енергії у складний військовий час.

Аналізуючи успішність як іноземних (весняний набір), так і вітчизняних студентів-першокурсників в осінньому семестрі цього навчального року, ми прийшли до висновку, що незважаючи на складні умови, у яких відбувався освітній процес – все ж таки ми маємо позитивні результати і роль енергетичного компоненту в цьому процесі, на наш погляд, вагома.

ІНТЕГРАЛЬНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ Скорбач Т.В., Скорбач О.І., Сипало А.О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Вияткову роль у професійній діяльності викладача відіграє мова, оскільки за допомогою мови у закладах вищої освіти здобувають освіту, набувають фах. Тому вільне володіння державною мовою є обов'язком кожної освіченої людини українського суспільства, причому мовою літературно, оскільки словесне спілкування – одна з найголовніших потреб людини.

Інноваційні зміни в освіті вимагають відповідних перетворень у професійній діяльності викладача вищої школи, розвитку його особистості як конкурентоспроможного фахівця, який досконало володіє не тільки окремими формами та методами навчання, але й застосовує у своїй роботі педагогічні технології, зокрема технології навчання. Технологія – це конструювання навчального процесу з гарантованим досягненням мети. Кожна технологія має своє цільове призначення, тому гарантуватиме саме той результат, який проєктується її автором-розробником [2].

Основним завданням сьогодення залишається питання інтеграції освітнього та наукового просторів. Основним компонентом у навчальному процесі є здобувач освіти та його здатність до засвоєння нових знань. Для того, щоб успішно навчати сучасних здобувачів освіти, викладач має добре знати індивідуальні особливості здобувача як особистості.

Важливими, на наш погляд, є знання психофізіологічних особливостей сучасних здобувачів освіти та врахування їх під час навчання з метою формування професійного мовлення. Узагальнюючи особистісні характеристики здобувача, можемо виокремити два підходи до викладання мови у закладі вищої освіти нефілологічного профілю з метою розвитку професійного мовлення:

1) індивідуальний підхід до здобувача з урахуванням його індивідуальних психологічних особливостей та знання загальних закономірностей засвоєння навчального матеріалу в студентському віці;

2) формування та підтримування у здобувачів активного творчого ставлення до процесу вивчення української мови (за професійним спрямуванням), а також відчуття задоволеності своєю комунікативною діяльністю.

Кожна педагогічна епоха породжує свої методи навчання. Сьогодні, як уважає більшість науковців-сучасників, зокрема А. В. Хуторський, В. А. Сластенін, у навчальний процес необхідно впроваджувати інтегральні технології, тобто поєднувати під час викладання як традиційні, так й інноваційні підходи. Сучасна освіта базується на застосуванні засобів нових інформаційних технологій, інтернет- технологій [1, с. 43]. За такого підходу актуальним є використання на заняттях **мозкової атаки**. Основне завдання при використанні методу – збирання якомога більшої кількості ідей, звільнивши учасників обговорення від інерції мислення та стереотипів. Використовується з метою продукування найбільшої кількості ідей щодо вирішення певної проблеми. Здобувачам освіти пропонують згадати все, що вони знають або думають з певної теми. Обов'язковою умовою є запис усіх ідей, навіть протилежних, **відсутність їх оцінювання** в процесі обговорення, класифікація ідей по закінченні обговорення. Аналізуючи все, що повідомили здобувачі освіти з теми, педагог може зрозуміти, який навчальний матеріал вони засвоїли якісно, а яка інформація залишилася поза увагою. На думку деяких педагогів-дослідників, людина стає авторитетною саме в той момент, коли в неї формується вміння самостійно оцінити свою діяльність та її результати. Безперечно, окреслювати коло проблем легше, ніж працювати в напрямку розв'язання їх (у теоретичному чи практичному плані). Тому важливо дотримуватися етапності, поступовості, уміти помічати те, що було спочатку, чітко формулювати кінцеву мету.

Вона ж полягає в тому, щоб бачити здобувача освіти (випускника), готового до життя в нових, досить непростих умовах [4].

Інтегроване навчання може стати викликом для педагогів, адже в такому разі вони самі мають мислити інтегровано, бути не лише викладачами, але й дослідниками, науковими керівниками, учитися викладати предмет повному, шукати цікаві форми подання матеріалу, дослухатися до потреб здобувачів освіти. Крім того, інтегровані заняття посилюють мотивацію до навчання, формують у здобувачів освіти дослідницький інтерес, розвивають мовлення.

Безумовно, предметні кафедри нашого ЗВО повинні співпрацювати: філологи мають комунікувати та взаємодіяти з викладачами анатомії, латини, біології, історії, фізики, клінічних кафедр, оскільки інтеграція налагоджує спілкування та взаєморозуміння між викладачами. При опрацюванні термінологічної, фахової та інших груп лексики слід зосереджувати увагу на правописі, вимові, стилістичних функціях аналізованих слів, що сприятиме підвищенню загальномовної культури майбутніх спеціалістів з усіх предметів. Зокрема, набуті мовні та комунікативні уміння, сприятимуть співпраці на занятті викладача й здобувача освіти як повноправних учасників навчально-виховного процесу. Таким чином, комунікативну компетентність розглядаємо як необхідну складову частини професійної компетентності.

Отже, мовна культура є свідченням інтелектуального рівня кожної людини, надійним фундаментом освіченості та інтелігентності, а також важливим складником професійних відносин, зокрема майбутніх лікарів, оскільки слово для них є одним з інструментів професійної діяльності. Розглядаючи Галузевий стандарт вищої освіти, доходимо висновку, що зміст підготовки лікарів передбачає набуття майбутнім фахівцем ключових компетенцій, до переліку яких належить здатність до усної та писемної комунікації державною мовою [1].

Перелік використаних джерел:

1. Калініченко О.В. Використання інтеграційних методів при вивченні «української мови (за професійним спрямування)» // Впровадження інноваційних технологій організації навчального процесу у ХНМУ – провідний шлях підвищення якості вищої медичної освіти: матеріали ЛІІ навчально-методичної конференції ХНМУ (Харків, 30 січня 2019 р.) / Міністерство охорони здоров'я України, Харк. нац. мед. ун-т. – Харків: ХНМУ, 2019. – Вип. 10. – 144 с. – С. 42-44.
2. Козаченко Г.В. Українська мова за професійним спрямуванням. – Київ. – ВВС – «Медицина». – 2013.
3. Мариновська О. Інтегральна технологія навчання: від теорії до практики // Початкова освіта. – 2011. – № 32 (608). – С. 3–5.
4. Омельчук С. «Підхід до навчання» як базова категорія сучасної лінгвістичної науки / С. Омельчук // Українська мова і література в школі. – 2013. – № 2. – С. 2–8.